

[Hans Pinstrup.]

af rationeringen vil medføre store valutatab for landet, er uden forbindelse med virkeligheden, ja, ophævelsen vil højst sandsynligt nærmest medføre det modsatte, sådan som forholdene på smørmarkedet for tiden har udviklet sig.

Hvorfor dog ikke tage praktisk på spørgsmålet? Vi har smør- og margarinerationering, men ikke samlet fedtstofrationering, det vil sige, at befolkningens fedtstofforbrug er dækket, idet øget forbrug af spisefedt, sødmælk og fløde er en følge af rationeringen. Giver smørrationeringens ophævelse anledning til, at der spises noget mere smør, så falder til gengæld forbrugt f. eks. af fedt og margarine, fløde og sødmælk, hvorved der kommer et plus for landet valutamæssigt set, som man slet ikke har taget med i beregningerne, og som yderligere vil øges gennem de bedre handelsbetingelser, der samtidig skabes for smørsalget. Det er selvfølgelig ikke tilfældigt, at de sagkyndige på smørhandelens område i samtlige instanser enstemmigt har tilrådt smørrationeringens ophævelse. Naturligvis er det ikke tilfældigt, men har sin saglige begrundelse i forholdenes udvikling, som det imidlertid af hensyn til de ikke afsluttede smørforhandlinger ikke er gør ligt at gå i enkeltheder om. Som det større fedtindhold i mælken medførte en vis forskydning i flødesalget uden væsentlig forringelse af smørfedtforbruget, sådan vil virkningen af al ophævelse af de nævnte rationeringer væsentlig blive en indre forbrugsforskydning mellem de nævnte varegrupper: smør, margarine, fedt, fløde og sødmælk. Derfor er disse rationeringers opretholdelse urimelig. Det er urimeligt overfor befolkningen, der også af sundhedsmæssige grunde bør have fuld adgang til uforfalskede produkter af mælk, fløde og smør.

Men hertil kommer efter samtlige handelskyndiges udtalelser, at smørrationeringens opretholdelse virker skadeligt på afsætningsbetingelserne for smørret. Det er et helt urimeligt forhold, når danske turister køber smør i Sverige og i Norge, hvor al rationering er ophævet, og tager det med hjem til smørlandet Danmark, hvor vi krampagtigt klammer os til krigstidsrationeringer endnu 5 år efter krigens ophør trods smørproduktionens store stigning med næsten 40 mill. kg fra 1948—49 til 1949—50. Smørproduktionen var i sidste uge 15 pct. højere end i tilsvarende uge sidste år. Det er dog en udvikling, som man ikke kan skyde fra sig.

Vi henstiller til regeringen at foretage en

praktisk bedømmelse af spørgsmålet og lade virkelighedsfjerne teoretiske beregninger gå i papirkurven. Vi kan ikke afvige fra vort forlangende om, at disse rationeringer omgående ophæves og dermed hele det mægtige administrationsapparat, der er knyttet til denne ordning. Spørgsmålet har jo været behandlet i vareforsyningsudvalget, og vi beklager denne forhandlings negative resultat som følge af regeringens hidtidige holdning, men det tilkommer også denne regering at vise en vis bevægelighed. Også den højtærede handelsminister burde vise en vis bevægelighed i dette spørgsmål. At økonomiske eksperter, der lever i beregningernes verden, bedømmer en sag forkert, er før oplevet. Det er nu engang farligt at leve i beregningernes verden uden virkelig forbindelse med produktionen og verdensmarkedets udvikling eller med livet, som det nu engang former sig. Gør man det, vil beregningerne vise sig at være fejlagtige, virkeligheden vil vise sig at være en helt anden. Det er det forhold, vi står overfor i den foreliggende sag.

Således som udviklingen er skredet frem, betragter vi disse rationeringer som unødvendige, ja skadelige, og vil følgelig arbejde for deres hurtige ophævelse. Det af retsforbundet stillede forslag om en dagsorden omfatter kun ophævelsen af smørrationeringen. Det er efter vor opfattelse en dårlig løsning. En ophævelse bør omfatte såvel smør- som fedtstofrationeringen, altså margarine og fløde m. v., og jeg skal derfor tillade mig på det ærede medlem hr. Aksel Møllers og egne vegne at fremsætte følgende forslag om en dagsorden:

„Idet folketinget henstiller til handelsministeren, at smør- og fedtstofrationeringen snarest muligt ophæves, går tinget over til næste punkt på dagsordenen.“

Formanden: Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor).

Også dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Aksel Møller: Jeg må måske have lov til at begynde med at fremsætte den bemærkning, at det forekommer mig lidet ønskeligt og lidet i overensstemmelse med, hvad der i de sidste dage er passeret i det høje ting, hvis det forslag om en dagsorden, som det ærede medlem hr. Hans Pinstrup og jeg har stillet, opfattes som et bidrag til at forøge den politiske uro i landet. Det skulle vel ikke være nødvendigt at understrege, at den parlamentariske politiske situation, som foreligger for det høje ting i dag —